

Datum: 23.03.2023.

Broj: 02-06-1026

USVAJANJE NACRTA IZMJENA KRIVIČNOG ZAKONA RS KOJIM SE KRIMINALIZUJE KLEVETA I UVREDA UVOD U OTVORENU REPRESIJU

Banja Luka, 23. mart - Uprkos brojnim upozorenjima i argumentovanim kritikama novinara, organizacija civilnog društva i međunarodne zajednice, uključujući i reakcije izvjestilaca Ujedinjenih nacija, Evropske uniju, OSCE-a, Vijeća Europe i brojnih drugih, vladajući režim usvajanjem Nacrtu izmjena i dopuna Krivičnog zakonika RS, uz kršenje procedura kojim se propisuje način pripreme zakona, potvrđuje opasne namjere da stvori zakonske pretpostavke za otvorenu represiju drakonskim kažnjavanjem građana zbog iznesenih stavova i mišljenja.

Nakon što je stvorena atmosfera linča orkestrirana sa najvišeg vrha izvršne vlasti u kojoj su mete progona bili novinari i aktivisti, usvajanjem nacrtu KZ RS, potvrđuje se spremnost da se ide korak dalje u procesu beskrupulognog i sistematskog gušenja prava i sloboda.

Kako je upozoravano, izmjene zakona sporne su i sa proceduralnog aspekta, odnosno njihove legalnosti kao i sa suštinske strane u smislu njihove legitimnosti odnosno javnog interesa. Same izmjene zakona nisu bile predviđene planom rada Ministarstva pravde, koje čak ni nekoliko dana prije njihove javne objave nije imalo informacije o pripremi istih, dok je u obrazloženju čak iznesena i netačna informacija da su ovi sporni članovima bili objavljeni u prednacrtu, te nisu ispoštovani elementarni standardi konsultacija sa javnošću, niti su ispunjeni drugi uslovi da se provede odgovarajuća procjena uticaja propisa i elaborariraju svrha i razlozi donošenja. To ukazuje da su same izmjene pripremane van propisanih institucija i procedura.

Suštinski su predviđene izmjene višestruko sporne i opasne, osim što su neusaglašene sa postojećim zakonskim okvirom, drakonskim kaznama dodatno će se stvoriti atmosfera straha od iznošenja kritike na rad vlasti.

Uvođenje slobode govora u domen razmatranja u krivičnom postupku, stvoriće brojne prepreke za rad medijskih kuća u cijeloj BiH, ali će uticati i na slobodu svakog građanina da javno govori ili iznosi bilo kakve informacije i stavove.

Odredbe kojim se u KZ RS uvode krivična djela protiv povrede časti i ugleda, ne mogu biti popravljene i unaprijeđene javnom raspravom, te je jedini način da se one potpuno izbrišu. Fingiranje javne rasprave isključivo je u funkciji stvaranja privida učešća javnosti u donošenju odluka.

Stoga pozivamo predlagače da povuku predloženo rješenje te napominjemo da javna rasprava može biti iskorištena samo za povlačenje spornih odredbi jer svaka kriminalizacija klevete predstavlja veliki korak nazad u zaštiti slobode izražavanja.